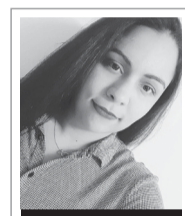

Εγείρεται θέμα κουλτούρας και εκπαίδευσης επαγγελματιών υγείας από τις ΜΚΟ

Μία στις τρεις γυναίκες έχει υποστεί μαιευτική βία

Προσβλητικά και ταπεινωτικά σχόλια, ακόμα και εκφοβισμό, δέχονται γυναίκες στην Κύπρο κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης τους, ενώ δεν είναι λίγες οι εγκυμονούσες θύματα βίας. Από το 2022 μέχρι και σήμερα 23 εγκυμονούσες φιλοξενήθηκαν στο «Σπίτι της Γυναίκας», με το φαινόμενο της μαιευτικής βίας να «ανθεί». Ως μαιευτική βία περιγράφεται το παγκόσμιο φαινόμενο της βίας που δέχονται οι γυναίκες κατά την εγκυμοσύνη, τον τοκετό και κατά τη λοχεία, η οποία λαμβάνει χώρα σε ιδιωτικές και δημόσιες εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης. Η μαιευτική βία περιλαμβάνει την έλλειψη σεβασμού, καταχρηστική ή καταναγκαστική μεταχείριση εγκύων και λεχώνων κατά

Της **Άντριας Γεωργίου**

τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, κάτι που αποτελεί παραβίαση της αυτονομίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής βίας των γυναικών. Στην Κύπρο, ο όρος μαιευτική

βία θα μπορούσε να χαρακτηριστεί για πολλούς άγνωστος, ωστόσο αυτή η μορφή βίας κατά των γυναικών είναι υπαρκτή. Αυτό αποδεικνύεται και μέσα από πρόσφατη έρευνα που πραγματοποιήσε ο Σύνδεσμος για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια (ΣΠΑΒΟ). Πρόκειται για την πρώτη έρευνα που γίνεται στη χώρα μας με θέμα τη μαιευτική βία, με τη συμμετοχή πέραν των 600 γυναικών.

Η έρευνα

Στην έρευνα συμμετείχαν συνολικά 625 γυναίκες. Τέσσερις από αυτές δήλωσαν ότι εξαναγκάστηκαν να διακόψουν την εγκυμοσύνη τους. Μία στις τρεις γυναίκες δήλωσε ότι είχε εμπειρία με κάποια μορφή μαιευτικής βίας, με κυριότερες αναφορές την ελαχιστοποίηση του σωματικού πόνου και την ανάρμοστη συμπεριφορά. Συγκεκριμένα:

- 194 γυναίκες δεν έλαβαν καμία ενημέρωση μετά το εξιτήριο για τη φροντίδα τους ή και του νεογνού τους
- 148 ανέφεραν ότι απαγορεύτηκε σε δικό τους άτομο να βρίσκεται κοντά τους
- 239 γυναίκες ανέφεραν προσπάθεια ελαχιστοποίησης του πόνου τους
- 138 ανέφεραν ότι δέχθηκαν ακύρωση των συναισθημάτων τους
- 124 γυναίκες ανέφεραν εισαγωγή πρόσθετου προσωπικού στην αίθουσα τοκετού, χωρίς να τις ενημερώσουν ή να δώσουν συγκατάθεση
- 103 γυναίκες ανέφεραν άσκοπο χωρισμό από το βρέφος
- 86 ανέφεραν άβολα αγγίγματα
- 86 έκαναν λόγο για πίεση για αποκλειστικό θηλασμό
- 81 υπέδειξαν άρνηση λήψης επαρκούς ανακούφισης από τον πόνο. Όσον αφορά τη συμπεριφορά τρίτων προσώπων κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης τους:
- 80 γυναίκες ανέφεραν ότι δέχθηκαν προσβλητικά σχόλια και ανάρμοστο χιούμορ.
- 68 γυναίκες δέχθηκαν ταπεινωτικά σχόλια.
- 25 γυναίκες δέχθηκαν χτυπήματα και σπρωξίματα κατά τη διάρκεια του τοκετού.

Καμία ενημέρωση

Σε ερώτηση εάν οι συμμετέχουσες στην έρευνα αισθάνθηκαν ότι εξανα-

Μαιευτική βία συνιστά ακόμα και σωματική βία για να καθυστερήσει ο τοκετός ενώ αναμένεται να έρθει γιατρός, αλλά και ο εξαναγκασμός σε καισαρική επέμβαση, εξήγησε σε δηλώσεις της στον «Π» η εκπρόσωπος Τύπου του Birth Forward, Ιόλη Ορφανίδη Ετεοκλέους

γκάστηκαν σε ολοκλήρωση της εγκυμοσύνης από ιατρικό ή νοσηλευτικό προσωπικό παρόλο που επιθυμούσαν τη διακοπή, τρεις από το σύνολο των γυναικών απάντησαν ότι εξαναγκάστηκαν σε ολοκλήρωση της εγκυμοσύνης τους και τέσσερις γυναίκες απάντησαν ότι εξαναγκάστηκαν σε διακοπή της κύησης τους. Το 50% των γυναικών που συμμετείχαν στην έρευνα δεν έλαβε καμία ενημέρωση για τους πιθανούς κινδύνους της ιατρικής παρέμβασης που δέχθηκαν. Από την έρευνα προκύπτει ότι:

- 163 γυναίκες ανέφεραν ότι δεν έδωσαν τη συγκατάθεσή τους για κολπική εξέταση
- 144 για τοκετό με καισαρική
- 195 για το τεχνητό σπάσιμο των νερών
- 200 γυναίκες δεν έλαβαν ενημέρωση για το ξύρισμα του αιδοίου
- 221 για τη συρραφή κόλλου
- 251 δεν έλαβαν ενημέρωση για κοπή του κολπικού ανοίγματος

Ενδοοικογενειακή βία

Η έρευνα ασχολήθηκε και με τις περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και του τοκετού, με 100 από τις γυναίκες να αναφέρουν ότι είχαν εμπειρία ενδοοικογενειακής βίας, με ψυχολογική, σωματική, οικονομική και σεξουαλική βία και συζυγικό βιασμό. Συγκεκριμένα, 60 γυναίκες ανέφεραν ότι δέχθηκαν ψυχολογική πίεση και έλεγχο, 16 ανέφεραν ότι δέχθηκαν σπρωξίματα, χτυπήματα και άλλα, 10 ότι τους ασκήθηκε πίεση για να έχουν σεξουαλική επαφή χωρίς τη συγκατάθεσή τους και 15 γυναίκες ότι δέχθηκαν οικονομικό έλεγχο. Για το θέμα της ενδοοικογενειακής βίας κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης μίλησε στον «Π» η επιστημονική διευθύντρια του ΣΠΑΒΟ δρ Άντρη Ανδρονίκου. Η ίδια σημείωσε ότι από το 2022 μέχρι και σήμερα 23 εγκυμονούσες φιλοξενήθηκαν στο «Σπίτι της Γυναίκας». Για την περίοδο 2022-2023, μέσω της Γραμμής Βοήθειας 1440 37 γυναίκες

θύματα ανέφεραν ότι είναι έγκυες και δέχονται βία, 28 ήταν λεχώνες, 4 προέβησαν σε πρόσφατη αποβολή και 5 σε έκτρωση. Όσον αφορά τη μαιευτική βία γενικότερα, σύμφωνα με τη δρ Ανδρονίκου είναι δύσκολο να αναγνωριστεί από τις γυναίκες εφόσον έχει κανονικοποιηθεί. Αρκετές από τις ενέργειες και διεργασίες που γίνονται από ιατρικό και παραϊατρικό προσωπικό, τόνισε, οι γυναίκες τις βιώνουν ως φυσιολογικές και ότι αυτό προϋποθέτει η διαδικασία, εφόσον με αυτόν τον τρόπο επικοινωνείται τις περισσότερες φορές. «Ως κοινωνία τώρα κάνουμε τα πρώτα βήματα έτσι ώστε να δοθεί ορατότητα και σε αυτή τη μορφή βίας εναντίον των γυναικών», τόνισε η δρ Ανδρονίκου, σημειώνοντας παράλληλα ότι χρειάζονται συλλογικές, στενευμένες και συστηματικές προσπάθειες ενημερώσεις και ευαισθητοποίησης σε όλα τα επίπεδα.

Σπάζονται τα ταμπού

Μαιευτική βία συνιστά ακόμα και σωματική βία για να καθυστερήσει ο τοκετός ενώ αναμένεται να έρθει γιατρός, αλλά και ο εξαναγκασμός σε καισαρική επέμβαση, εξήγησε σε δηλώσεις της στον «Π» η εκπρόσωπος Τύπου του Birth Forward Ιόλη Ορφανίδη Ετεοκλέους. Η ίδια σημείωσε ότι φτάνουν συνέχεια κοντά τους καταγγελίες γυναικών, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις χρειάστηκε, ανέφερε, να παροτρύνουν γυναίκες να επισκεφθούν κάποιον επαγγελματία υγείας ή νομικό σύμβουλο. Ερωτηθείσα ως προς το κατά πόσον οι Κύπριοι πολίτες, οι Κύπριες γυναίκες στη συγκεκριμένη περίπτωση, είναι ενημερωμένες για τη μαιευτική βία, η ίδια υπογράμμισε ότι σε παγκόσμιο επίπεδο ο κοινωνικός διάλογος για το φαινόμενο αυτό τα τελευταία χρόνια άρχισε και δειλά-δειλά έχουν γίνει κάποια βήματα και στην Κύπρο. «Ακολουθώντας την τάση που ξεκίνησε πρώτα στη Λατινική Αμερική, και η Ευρώπη έχει αναγνωρίσει τον όρο, εντάσσοντας τη μαιευτική βία στις προτεραιότητες της

ΕΕ για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών. Παρόμοια, και στην Κύπρο το ταμπού έχει αρχίσει να σπάει, αφού οι οργανώσεις για τα δικαιώματα των γυναικών και των ασθενών έχουν αρχίσει να συσπειρώνονται, ώστε να ενημερώσουν και να διεκδικήσουν. Δηλαδή, δεν είμαστε μόνο εμείς ως Birth Forward που μιλάμε γι' αυτό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ότι η επικείμενη εκδήλωση στις 7 του Δεκέμβρη γίνεται με πρωτοβουλία του ΣΠΑΒΟ, ο οποίος επίσης διεξάγει έρευνα για τη μαιευτική βία. Μέσα στον προγραμματισμό του έργου Respect θα ακολουθήσει και μεγαλύτερο εύρους εκστρατεία ενημέρωσης για το θέμα του σεβασμού στη φροντίδα μητρότητας», ανέφερε χαρακτηριστικά η κ. Ορφανίδη. Η ίδια αναφέρθηκε και στη συνεργασία με το Τμήμα Νοσηλευτικής του ΤΕΠΑΚ, όπου στο πλαίσιο του έργου Respect διεξάγεται από κοινού έρευνα με ερωτηματολόγια, αλλά και με ομάδες εστίασης και συνεντεύξεις. Στόχοι είναι η καταγραφή των ποσοτικών δεδομένων αλλά και η κατανόηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών των εμπειριών γυναικών που κατήγγειλαν ότι έπεσαν θύματα μαιευτικής βίας. «Χρειάζεται πρώτα από όλα να γίνει μια συλλογική προσπάθεια συστηματικής καταγραφής και κωδικοποίησης των περιστατικών και στη συνέχεια θεωρώ ότι θα είναι πιο εύκολο για όλους να δούμε πού χρειάζεται να στραφούν οι προσπάθειες για καταπολέμηση του φαινομένου», είπε. Απαντώντας σε ερώτηση ως προς το κατά πόσον τίθεται θέμα εκπαίδευσης των επαγγελματιών υγείας, εξήγησε ότι είναι και αυτό ένα ζήτημα, αλλά γενικότερα είναι θέμα αντιλήψεων, στάσεων και σεβασμού που επικρατούν στην κοινωνία γενικότερα. «Χρειάζεται να προωθήσουμε αλλαγές και σε επίπεδο κουλτούρας, και σε συστημικό επίπεδο, και ανάμεσα στους ίδιους τους επαγγελματίες, και στις γυναίκες ως προς την ενδυνάμωση και τη δυνατότητά τους να διεκδικούν τα δικαιώματά τους», τόνισε.